

Un soroll massa Ford

Una recent sentència del Tribunal Suprem s'ha pronunciat a favor dels treballadors de la factoria Ford d'Almussafes, que havien denunciat estar treballant en condicions "excepcionalment penoses" per l'alt índex de soroll.



Els treballadors de la Ford pateixen un nivell massa alt de soroll.

ARXIU

Els treballadors de la secció sindical d'UGT en Ford Espanya van formular el 1986 davant la delegació territorial de Treball de València una petició perquè determinats llocs de treball foren declarats d'excepcional penositat, ja que estaven exposats a un nivell de soroll superior a l'admes per la legislació actualment existent sobre salut laboral, la qual fixa un màxim de 80 decibels.

Els cinc membres del comitè d'empresa de Ford Espanya que presentaren la denúncia demanaren també, tal i com marca la llei, una bonificació d'un 20% sobre el salari base. La Delegació de Treball de València va dictar resolució en què va declarar els llocs de treball "excepcional-

ment penosos", però es va declarar incompetent per determinar la bonificació del sou. La sentència, que fa poc s'ha fet pública, té com a origen el recurs contenciós administratiu que presentà Ford Espanya, en el qual demanava la nul·litat de la resolució dictada per la Delegació de Treball. Encara que el Tribunal Suprem no s'ha pronunciat tampoc sobre el valor de la bonificació que han de cobrar els treballadors afectats pel soroll, la sentència ha reconegut el caràcter "excepcionalment penós" dels treballs. El cap de relacions externes de la factoria Ford d'Almussafes, Juan Omeñaca, va declarar que la situació no és la mateixa de 1986, perquè "s'han invertit molts diners en tecnologia i

bona part d'ells per reduir el soroll".

De moment, fonts sindicals preveuen, a partir d'aquesta resolució favorable, un augment de les denúncies de treballadors que es troben en situacions semblants a les de la factoria Ford.

Segons Roberto Tolsa, metge del departament de salut laboral i condicions de treball d'UGT del País Valencià, el nombre de malalties laborals és molt més gran del que presenten les estadístiques perquè "moltes d'elles no es denuncien i, com que són tractades als ambulatoris, i no hi ha coordinació entre els Servei Valencià de Salut i els serveis mèdics d'empresa, no entren dins la denominació de malalties laborals". Així, l'any pas-

sat, la Conselleria de Treball i Seguretat Social va comptabilitzar només 192 baixes per malaltia professional.

La sordesa, com a malaltia professional, és també un problema difícil de diagnosticar perquè moltes vegades el malalt no aprecia la pèrdua d'audició. Els controls del nivell de soroll són realitzats pel gabinet de seguretat i higiene laboral de la Conselleria de Treball quan ho requereix la delegació territorial de Treball o altres organismes, per la qual cosa molts treballadors que pateixen el problema no en tenen consciència.

El soroll no afecta només els professionals que tenen contacte directe amb les màquines que el produeixen, sinó també treballadors que realit-

Professions més afectades pel soroll

La sordesa professional es dona generalment en la indústria del metall, els transports i les professions directament relacionades amb el soroll, com són, per exemple, els músics.

La professió que més clàssicament ha estat lligada a la sordesa és la caldereria, ja que l'orella del treballador pateix sorolls breus de temps però de gran intensitat, com també totes les professions lligades a la metal·lúrgia, com l'estampat, reblat, martellat i tall de metalls. La indústria tèxtil és també una de les més relacionades amb la sordesa pel soroll que produeixen els telers i les filadores. Els transports són també un sector molt afectat per l'emissió de soroll. La sala de màquines dels vaixells, per exemple, produeix un so continu molt perjudicial. El cas dels aviadors és també espe-

cial, perquè l'orella no es veu afectada només pel soroll, sinó també pels canvis de la pressió atmosfèrica.

Músics i telefonistes són també professions íntimament lligades al so i afectades per la contaminació acústica. D'entre els músics, els més afectats són els violinistes, ja que l'audició continuada d'aquest instrument resulta prou dolorosa.

Els miners treballen habitualment dins de llocs tancats on els sorolls, a banda de ser de gran intensitat, ressonen, per la qual cosa és una professió on la sordesa és també una malaltia habitual. A més, estan exposats, com també ho estan els pedrers i militars, a l'impacte acústic de fortes explosions.

Si el soroll va unit a vibracions els efectes poden ser pitjors i afecten a més òrgans a banda de l'orella. És el cas



RAFA GIL

d'aquells que treballen amb serres o martells i perforadores pneumàtiques que poden

provocar alteracions en els sistemes nerviosos i ossi.

Àlex Milian

zen la seua tasca a la mateixa nau o, fins i tot, als veïns que viuen prop d'una indústria.

CONSEQÜÈNCIES DEL SOROLL

Les conseqüències que pot produir el soroll sobre les persones depenen de la seua intensitat, la freqüència i el temps que s'estiga exposat a aquest soroll. L'actual legislació permet un nivell de soroll no superior a 80 decibels. Si se supera aquest nivell, els efectes comencen a ser perjudicials.

Per davall de 80 decibels el soroll pot produir l'efecte d'emascarament, és a dir, una pertorbació de la comunicació verbal i de la percepció de senyals acústics d'alarma, que posen en perill, per tant, la seguretat del treballador. Fins als 90 decibels es produeix una fatiga auditiva reversible, que va desapareixent en finalitzar la jornada labo-

ral, però a partir de 90 ja provoca un trauma acústic també anomenat sordesa professional que afecta les dues orelles, és irreversible i va en augment. Aquesta malaltia va reduint progressivament la percepció dels sons aguts i, posteriorment, de l'audició de la paraula.

A banda d'aquests efectes auditius, el soroll produeix també una vibració que pot ocasionar malalties d'altres tipus com alteracions en el ritme respiratori, cardíac, amb conseqüències sobre la tensió arterial, i també gastritis i úlceres. Psíquicament pot causar reducció de l'activitat cerebral amb pèrdua d'atenció i, psicològicament, modificacions del caràcter i del comportament derivades en agressivitat, ansietat i pèrdua de memòria.

Per evitar aquestes possibles malalties, l'administració va publicar el 1989 el Reial Decret sobre protecció dels tre-

balladors dels riscos derivats de l'exposició al soroll en el temps de treball, que marca les mesures que s'han de prendre en una empresa en el cas que se supere la barrera dels 80 decibels i fins que es redueca aquest nivell, norma que és obligatòria. Aquestes mesures són la informació de la situació als treballadors, un control mèdic inicial i, després, cada cinc anys, una medicació triennal del nivell acústic, a més d'oferir protectors auditius als treballadors que els vulguen. Si el nivell de soroll és superior a 85 decibels el control mèdic deu ser triennal, la medicació del soroll, anual, i els protectors auditius han d'utilitzar-se obligatòriament. En cas de superar els 90 decibels és obligatori prendre mesures tècniques, senyalitzar les àrees de nivell més alt i restringir-hi el pas, a més de fer anualment un control mèdic.

Les mesures preventives de

tipus tècnic per evitar el soroll són aïllar màquina que el provoca o insonoritzar-la, o, en últim cas i amb caràcter provisional, oferir al treballador una protecció personal adequada.

El sindicat UGT prepara un estudi actual del compliment del Reial Decret de 1989, perquè creu que aquestes normes encara no es compleixen com caldria. A més, fonts del sindicat van destacar també la necessitat urgent de crear un projecte de llei sobre salut laboral, d'acord amb la Directiva marc de Seguretat i Salut al Treball de la CEE, abans del gener de 1993, data màxima fixada per la Comunitat. Malgrat que la negociació d'aquest projecte ja ha començat, els desacords entre govern i sindicats han dificultat la redacció final del text, que, de moment, ha estat paralitzada pel govern.

Àlex Milian